

แนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหานี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี
Guidelines for managing debt problems of teachers in Phetchaburi province

สุนงค์ บัวทอง¹

Suanong Buatong¹

E-mail: sukiyaki222@hotmail.com

ดร.นวรรตน์ ประทุมตา²

Dr. Nawarat Pratoomta²

รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา บุญส่ง³

Assoc Prof. Dr. Kanjana Boonsong³

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี¹

Student Master of Education in Educational Administration,

Phetchaburi Rajabhat University¹

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี^{2,3}

Advisor: Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University^{2,3}

(Receipt of the manuscript: March 5, 2020; Receipt of the revised manuscript: May 24, 2020; Acceptance of the final manuscript: June 1, 2020)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี 2) ศึกษาผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี และ 3) หาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหานี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีประชากรคือ ครูในจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี จำนวน 381 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และจัดสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจุบันส่วนใหญ่มีหนี้สินเป็นตัวเลขจำนวนมากกว่า 1,000,000 บาท มีหนี้สินสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท และมีสภาพรายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย 2) ผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมาคือ ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านร่างกายและด้านสังคม ตามลำดับ และ 3) แนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ ส่งเสริมการบริหารการเงินในการบริหารรายได้และรายจ่ายของตัวเอง ให้ความรู้เรื่องการคำนวณดอกเบี้ยและเงินต้น รวมทั้งส่งเสริมวินัยทางการเงิน โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการหนี้สินและส่งเสริมการออม อบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน การรักษาวินัยทางการเงิน แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระหนี้ ผลของการผัดผ่อนชำระหนี้ ภาวะผูกพันเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีครูที่เป็นหนี้แล้วมีความสามารถในการชำระหนี้ พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบกับหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อให้สถาบันการเงินรับเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบตามความสมัครใจ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญโดยควรมีการตั้งเป้าหมายและการวางแผนการออมเงิน การลงทุน และการใช้จ่ายให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่มีรวมทั้งมีการสร้างวินัยทางการเงินที่ดีเพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคง

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, แก้ปัญหา, หนี้สินครู

Abstract

This research aimed to: 1) study a debt status of teachers in Phetchaburi Province; 2) examine impacts of such debt problem on the teachers; and 3) find a solution to such debt problem. Population of this research were 381 teachers in Phetchaburi province who were members of the Phetchaburi Teachers Savings Cooperative. They were selected by stratified sampling. A group discussion with 15 teachers was conducted. The research instruments included an unstructured interview guide and a questionnaire. Descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation were used to analyzed quantitative data whereas content analysis was used with qualitative data. The research found that: 1) Most of the teachers currently had debts with a value of more than 1,000,000 Baht; these debts came from loans gained from the Teachers Savings Cooperative; the average amount of payback installment per month was more than 15,000 Baht; and their incomes were not sufficient for payment of expenses; 2) the impact of such debt problem on the teachers was found to be at a moderate level; and when considering at each aspect, the impact in terms of work efficiency was found to be the highest, followed by psychological impact, economic impact, physical impact and social impact,

respectively; and 3) the guidelines for managing such debt problem included: encouraging the teachers to implement their own financial management by managing a balance between incomes and expenses; teaching the teachers to know how to calculate interests and principals; encouraging them to exercise disciplines in terms of money spending; providing a training on debt management; encouraging them to do money savings; teaching them to do household accounting; and providing knowledge on debt repayment, the results of late debt payment, obligations relating to loan interests. As for the teachers who had an ability to pay off for their debts, a financial institution should consider their ability to pay off the debts, together with their collateral in order to accept them as debtors in its system based on their willingness. These research findings show that financial management is important, and teachers should set a goal and have a plan for saving, investment and payment of expenses, and ensure a good balance between expenses and income. They should also have a discipline in terms of how to use money. These practices can help them have stable life.

Keyword: Management, Problem Solving, Teachers' Debt

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560 : 1) การปรับยุทธศาสตร์และการปฏิรูประบบการเมือง ระบบราชการ ปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดิน การกระจายอำนาจ และการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อข้าราชการครูซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญในการดำเนินการปฏิรูปเป็นบุคลากรที่มีอิทธิพลต่อการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2560: 2)

รวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้น รวมทั้งราคาสินค้าทั้งอุปโภคและบริโภคที่ปรับตัวตามไปด้วย ส่งผลทำให้ค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายสูง แต่ในทางกลับกันเงินเดือนหรือเงินตอบแทนที่ได้รับจากการทำงานไม่ได้ปรับขึ้นตามไปด้วย ส่งผลทำให้ข้าราชการครูต้องหาทางออกกับตนเองและครอบครัว โดยการไปกู้หนี้ยืมสิน ซึ่งปัญหาหนี้สินที่ข้าราชการครูกำลังเผชิญหน้าอยู่ส่วนใหญ่มักเกิดมาจากสาเหตุรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายซึ่งข้าราชการครูมีรายรับทางเดียว คือ เงินเดือน และมีเพียงเดือนละครั้ง แต่รายจ่ายมีหลายรายการ ทั้งรายจ่ายประจำและค่าใช้จ่ายทั่วไป ทำให้ข้าราชการครูต้องเอาชีวิตเข้าไปเกี่ยวข้องกับหนี้สินอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552: 2)

สภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูนั้นมีความปัญหาหนี้ครูเกิดจากวินัยทางการเงินของครูที่เริ่มเสียมาตั้งแต่การเปิดโอกาสให้ครูหลายๆ คนที่กู้เงินในโครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. โครงการนี้กู้ได้โดยไม่มีมาตรการตรวจสอบเครดิตเหมือนสหกรณ์ ทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าครูเป็นหนี้เสียหรือไม่สามารถเห็นภาระหนี้ก่อนกู้ (ปรีชา เมืองพรหม, 2560: 1) ซึ่งปัญหาหนี้สินข้าราชการครูมีหลายชั้นจนยากที่จะแก้ไข โดยประการแรกเริ่มจากการอำนวยความสะดวกให้ครูกู้เงินได้อย่างน่าเหลือเชื่อ เช่น สามารถกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ซึ่งมีอยู่ในทุกพื้นที่ที่ครูบรรจุ รวมถึงมีรูปแบบการกู้ให้เลือกอย่างหลากหลายและสาเหตุประการต่อมาคือ ครูเป็นกลุ่มคนที่มีหน้ามีตาในสังคม ได้รับการยกย่องเป็นแม่พิมพ์ของชาติ สังคมไทยให้เกียรติอาชีพนี้ จนตัวครูเองติดอยู่กับภาพสถานะทางสังคมที่จะดูดีขึ้นได้ เช่น หากมีรถขับหรือมีสิ่งบ่งชี้ในรูปของทรัพย์สินให้เห็นชัดเจน จึงทำให้ครูตอบสนองเรื่องนี้ด้วยการเป็นหนี้จึงไม่สามารถนำมาประเมินหาแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ (วรการณ สามีโอเศศ, 2561 :1)

ในส่วนของสภาพหนี้สินของข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรี ประสบปัญหาเกี่ยวกับภาระหนี้สินและมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการกู้หนี้สินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบุรี, 2560: 111) จะเห็นว่า การกู้เงินมีหลายประเภทตามความจำเป็นหรือความต้องการของข้าราชการครูแต่ละคน ดังที่วันวิสาข์ ยิฐระสิริ (2561: สัมภาษณ์) ที่กู้เงินก็เพราะว่ามีครอบครัว มีค่าใช้จ่ายในครอบครัว ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเลี้ยงดูบุตร ค่าผ่อนรถยนต์เพื่อเป็นพาหนะไปทำงาน รวมทั้งกู้ไปซื้อบ้านเพื่อยู่ออาศัย จึงทำให้เป็นหนี้สิน จะเห็นว่ามีคามจำเป็นที่ต้องเป็นหนี้เพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เนื่องจากข้าราชการครูมีเงินเดือนไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน รวมทั้งต้องมีการหารายได้เสริมแต่ไม่มีเงินทุนในการทำอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง สถิติการกู้เงินของสมาชิกข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีระหว่างปี 2556-2560 พบว่า มีสถิติในการกู้เงินเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยปี 2556 จำนวนเงินที่ข้าราชการครูกู้จำนวน 1,632 ล้านบาท ปี 2557 จำนวน 1,975 ล้านบาท ปี 2558 จำนวน 1,978 ล้านบาท ปี 2559

จำนวน 2,720 ล้านบาท และปี 2560 จำนวน 2,739 ล้านบาท (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบุรี, 2560 : 111)

การแก้ปัญหาหนี้สินข้าราชการครูของกระทรวงศึกษาธิการได้ทำปัญหาหนี้สินครูได้บรรเทาลง แต่ยังมีข้าราชการครูอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหานี้สิน เนื่องจากสถานการณ์เป็นหนี้สินไม่ตรงกับเงื่อนไขของโครงการที่รัฐบาลได้ช่วยเหลือ รวมทั้งบทบาทหน้าที่โดยตรงของข้าราชการครู คือการพัฒนาอบรมสั่งสอนเยาวชน ดังนั้นถ้าการแก้ไขปัญหานี้สินของครูที่ไม่ครอบคลุมและยั่งยืนได้จะส่งผลทำให้ครูยังขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งส่งผลทำให้ตัวข้าราชการครูเกิดสภาพปัญหาทางด้านจิตใจที่ต้องมากังวลกับหนี้สินที่ก่อขึ้น ทำให้เกิดความเครียดขาดการสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่มีคุณภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาได้ (นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552 : 4) และในส่วนของจังหวัดเพชรบุรีนั้นการแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูไม่ชัดเจนไม่เป็นระบบ ดังที่วันวิสาข์ ยิฐฐะสิริ (2561: สัมภาษณ์) กล่าวว่า แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินนั้นไม่ชัดเจน และในส่วนของโครงการสวัสดิการเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินของรัฐบาลนั้น ก็ต้องพิจารณาตามเงื่อนไขจึงจะรับสวัสดิการได้ เช่น การทำสัญญาการคืนเงินสวัสดิการและค่าตอบแทน การเปิดเผยข้อมูลภาวะหนี้สินที่เป็นปัจจุบันหลังได้รับสวัสดิการ การชำระคืนเงินสวัสดิการและค่าตอบแทนจัดสวัสดิการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับหลักประกันการจัดสวัสดิการ รวมทั้งครูผู้รับสวัสดิการต้องยอมรับเงื่อนไขการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วย จากเงื่อนไขที่กล่าวมา พบว่าการดำเนินการแก้ไขดังกล่าวไม่มีระบบที่แน่นอน รวมทั้งข้าราชการครูไม่ได้เข้าร่วมโครงการที่กล่าวมาข้างต้น จึงส่งผลทำให้การแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครูนั้นไม่สามารถช่วยให้คุณภาพชีวิตข้าราชการครูนั้นดีขึ้นได้ เพราะว่าครูไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ทั้งหมด และที่สำคัญถ้าข้าราชการครูคนใดที่ไม่ยินยอมตามเงื่อนไขที่กำหนดได้ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครูที่มีอยู่นี้ไม่ได้เหมือนกัน

จากปัญหาและการแก้ปัญหาภาระหนี้สินของข้าราชการครูดังกล่าว จะเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการครูในจังหวัดเพชรบุรีมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นทุกปีมีหลากหลาย การแก้ไขปัญหานี้สินของหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องในการดูแลแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครู ไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องนี้สินของข้าราชการครูได้ เพราะว่าข้อมูลจำนวนหนี้สินของครูไม่มีการแยกประเภทที่ชัดเจน ข้อมูลไม่เป็นจริงส่งผลทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่มีระบบ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูให้เป็นระบบ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 3,198 คน และคณะกรรมการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 15 คน และคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 3,228 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มให้ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูในจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี จำนวน 7,883 คน แยกเป็นข้าราชการบำนาญ และสมาชิกปกติ (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี จำกัด, 2560) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamana, 1970 อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2553 : 127) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาระบบหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ คณะกรรมการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 15 คน และคณะกรรมการสหกรณ์ออมทรัพย์ครู จำนวน 15 คน รวมจำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาระบบหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ปัญหาระบบหนี้สินของครู ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาระบบหนี้สินของครู การบริหารจัดการแก้ปัญหาระบบหนี้สินของครู และแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาระบบหนี้สินของครู

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาระบบหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี และได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการบริหารความเป็นครู ภาวะหนี้สินครู และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ในการศึกษาแนวคิดและกลยุทธ์และวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research & Development : R & D) ในการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะหนี้สินของครู

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครูในจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี จำนวน 7,883 คน แยกเป็นข้าราชการบำนาญและสมาชิกปกติ (ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี, 2561) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamana, 1970 อ้างถึงใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2553 : 127) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรีมีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความต้องการที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยพฤติกรรมที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มเป้าหมายครูในจังหวัดเพชรบุรีที่เป็นสมาชิกกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 ฉบับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การหาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ในขั้นตอนการหาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้จัดทำสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ปัจจุบันมีหนี้สินเป็นตัวเงินจำนวนมากกว่า 1,000,000 บาท มีหนี้สินจากแหล่งการเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู รองลงมาคือ ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ บุคคลทั่วไป โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท สภาพรายรับกับรายจ่ายคือ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย

2. ผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมาคือ ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม ตามลำดับ

3. แนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ ส่งเสริมการบริหารการเงินในการบริหารรายได้และรายจ่ายของตนเอง (Financial Literacy) ให้ความรู้เรื่องการค้าขาย ดอกเบี้ยและเงินต้น รวมทั้งส่งเสริมวินัยทางการเงิน โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการหนี้สิน และส่งเสริมการออม อบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน การรักษาวินัยทางการเงินแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระหนี้ ผลของการผิคนัดชำระหนี้ ภาระผูกพันเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีครูที่เป็นหนี้แล้วมีความสามารถในการชำระหนี้ พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบกับหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อให้สถาบันการเงินรับเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบตามความสมัครใจ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญโดยควรมีการตั้งเป้าหมาย และการวางแผนการออมเงิน การลงทุน และการใช้จ่ายให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่มี รวมทั้งมีการสร้างวินัยทางการเงินที่ดีเพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ส่วนใหญ่ปัจจุบันมีหนี้สินเป็นตัวเงินจำนวนมากกว่า 1,000,000 บาท มีหนี้สินจากแหล่งการเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู รองลงมาคือ ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ บุคคลทั่วไป โครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท สภาพรายรับกับรายจ่ายคือ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย ลิ้มานนท์ดำรงค์ (2547 : 50-82) ศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิก

โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูจังหวัดสกลนคร พบว่า ข้าราชการครูเป็นผู้ที่มีภาวะหนี้สินทุกคน เมื่อพิจารณาถึงภาวะหนี้สินรวมจากทุกแหล่งหนี้สิน ทั้งหนี้สินในระบบ และหนี้สินนอกระบบ มีภาวะหนี้สินเป็นจำนวนเงินโดยเฉลี่ยสูงมาก และมีภาวะหนี้สินที่เป็นจำนวนเงินจากทุกแหล่งหนี้สินค่อนข้างใกล้เคียงกัน การใช้ไปของหนี้สินและจำนวนใช้ไปของหนี้สิน พบว่า มีการใช้ไปของหนี้และจำนวนใช้ไปของหนี้สิน มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การซื้อหรือสร้างที่อยู่อาศัย รองลงมา ได้แก่ การนำเงินไปใช้จ่ายค่าเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยม การนำเงินไปใช้หนี้บุคคลทั่วไป การนำเงินไปใช้จ่ายในงานประเพณี การนำเงินไปใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตในชีวิตประจำวัน และการนำเงินไปใช้จ่ายเรื่องอบายมุขตามลำดับ สาเหตุของข้าราชการครูมีภาวะหนี้สินเดือนร้อนเกิดจากการกู้ยืมเงินมา และมีการใช้จ่ายไปกับกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ระดับผลกระทบจากการเกิดหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหน้าที่การงาน รองลงมาคือ ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ โทษารธรรม (2548 : 45-51) ศึกษาสภาพหนี้สินกับความเครียดในที่ทำงานของข้าราชการครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเครียดในที่ทำงานอยู่ในระดับเล็กน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีภาระครอบครัวแตกต่างกัน มีความเครียดในที่ทำงานแตกต่างกัน และการรับรู้ระดับอัตราดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายแตกต่างกัน ข้าราชการ ครู มีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน ในส่วนของ เพศ อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ ยอดหนี้สิน จำนวนแหล่งเงินกู้ แหล่งเงินกู้ ดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายต่อเดือน เครดิตที่สามารถกู้เพิ่ม ระยะเวลาในการผ่อนชำระ ความสามารถในการเลื่อนชำระหนี้สิน และทรัพย์สินที่สามารถให้ยึดและจำนอง มีความเครียด ในที่ทำงานแตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารจัดการแก้ปัญหาหนี้สินครูในจังหวัดเพชรบุรี คือ ส่งเสริมการบริหารการเงินในการบริหารรายได้และรายจ่ายของตนเอง (Financial Literacy) ให้ความรู้เรื่องการคำนวณดอกเบี้ยและเงินต้น รวมทั้งส่งเสริมวินัยทางการเงิน โดยการฝึกอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการหนี้สิน และส่งเสริมการออม อบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน การรักษาวินัยทางการเงิน แนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการชำระหนี้ ผลของการผัดผ่อนชำระหนี้ ภาระผูกพันเกี่ยวกับดอกเบี้ยเงินกู้ กรณีครูที่เป็นหนี้แล้วมีความสามารถในการชำระหนี้ พิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบกับหลักทรัพย์ค้ำประกันเพื่อให้สถาบันการเงินรับเข้าเป็นลูกหนี้ในระบบตามความสมัครใจ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นครูควรให้ความสำคัญโดยควรมีการตั้งเป้าหมายและการวางแผนการออมเงิน การลงทุน และการใช้จ่ายให้เกิดความสมดุลกับรายได้ที่มี รวมทั้งมีการสร้างวินัยทางการเงินที่ดีเพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคง ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนเนก ศรีสำราญรุ่งเรือง (2550 : 59-62) ได้ศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของ

สหกรณ์ออมทรัพย์ครู กรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย จำกัด พบว่า ภาวะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย จำกัด พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินกับสหกรณ์เป็นหนี้สินประเภทเงินกู้สามัญมากที่สุด และส่วนทรัพย์สินจากการกั๊ยืมเงินจากสหกรณ์ของสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของรถยนต์มากที่สุด รองลงมา คือ ทาวน์เฮาส์ การศึกษาต่อ และบ้าน และแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สรุปได้ว่าการแก้ไขหนี้สินควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ใช้หลักพึ่งตนเอง จัดสรรรายได้รายจ่ายให้เกิดความพอดี ลดค่าใช้จ่ายไม่จำเป็นและเพิ่มการออม

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรให้ความสำคัญกับนโยบายในการแก้ปัญหาหนี้สินกับข้าราชการครู โดยมีการประเมินและติดตามผลอย่างใกล้ชิด

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้กับครูผู้สอนให้มีแนวทางการบริหารจัดการหนี้สิน หรือการบริหารการใช้จ่ายเงินให้สมดุลกับรายได้ที่มีอยู่

1.3 ครู ควรให้ความสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการด้านการใช้จ่ายเงินของตนเองให้สมดุลกับรายได้ที่มีอยู่ รวมทั้งควรมีการวางแผนโดยกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนก่อนที่จะกู้เงินมาลงทุน หรือซื้อบ้าน ซื้อรถยนต์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้สินค้างชำระ และหนี้ NPL

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะการเป็นหนี้สินของครูในเชิงลึก โดยศึกษาเป็นกรณีรายบุคคล และนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินของครู

2.2 ควรศึกษาการสร้างวินัยทางการเงินที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหนี้สินของครูในจังหวัดเพชรบุรี

รายการอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2560). *สถานการณ์ยอดหนี้สินของครู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน.
- จุฑารัตน์ โทษาธรรม. (2548). *สภาพหนี้สินกับความเครียดในที่ทำงานของข้าราชการครู*. วิทยานิพนธ์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจริญ ภูวิจิตร. (2551). *แนวคิดและการบริหารจัดการครูยุคใหม่*. วารสารข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ปีที่ 28.
- นันทรัตน์ จิโรภาส. (2552). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปรีชา เมืองพรหม. (2560). *ก่อนหนี้แล้วไม่ใช่หนี้ นี้หรือครูไทย*. กรุงเทพฯ : สมาคมพัฒนาครูไทย.
- พิชชากร แจ่มศรี. (2550). *ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
นนทบุรี จำกัด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พิชัย ลิมานนท์ดำรง. (2547). *ศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูจังหวัด
สกลนคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ยุพา กิตติสุขภูธรธรรม. (2549). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเป็นหนี้สินของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามุทพรปราการ เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2553). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2561). *Global change 4*. กรุงเทพฯ : บั๊คสเคป.
- วันวิสาข์ ยิภูระสิริ. (2561) : *สัมภาษณ์ 1 มีนาคม 2562*.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเพชรบุรี จำกัด. (2560). *ข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจังหวัดเพชรบุรี*.
เพชรบุรี : สหกรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ปัญหาหนี้ครู*. กรุงเทพฯ :
สำนักงาน.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560).
สถานการณ์หนี้ครู. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.
- อนง ศรีสำราญรุ่งเรือง. (2550). *ภาวะหนี้สินและแนวทางการบริหารหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู
กรมสามัญศึกษาจังหวัดเลย จำกัด*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อุมาพร คงยาง. (2561) : *สัมภาษณ์ 1 มีนาคม 2562*.